

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

KALANDUSNÕUKOGU

PROTOKOLL

Tallinn

12. juunil 2013 nr 7.2-10/ 2

Algus kell 13.00, lõpp kell 16.00

Juhatas: Helir-Valdor Seeder

Protokollis: Lydia Puhm

Võtsid osa: Helir-Valdor Seeder, Olavi Petron, Ain Soome, Madis Reinup, Ain Järvalt, Riina Kalda, Piret Ilves, Aleksei Lotman, Valdur Noormägi, Urmas Pirk, Aarne Taggo, Indrek Ulla, Toomas Tamme, Mati Sarevet, Endrik Tõnsberg, Kaire Märtin, Markus Vetemaa.

Puudusid: Teet Krause, Ahto Järvik, Jaan Kallas, Andre Zahharov, Margo Keerme, Rein Raudsepp, Toomas Saat, Meit Grosmann, Kunnar Klaas, Katrin Reili, Ljubov Sibanova, Toomas Kõuhkna, Aivo Kähr, Tiiu Kupp, Mart Undrest, Priit Lulla, Raivo Puurits., Aarne Liiv.

Kutsutud: Aldona Baum – Eesti Kutseliste Kalurite Ühistu, Heino Vipp – MTÜ Saarte Kalandus, Kalvi Hubel – TÜ Eesti Mereinstituut, Heiki Jaanuska – Eesti Maaülikool, Põllumajandusministeerium – Merje Frey, Eve Küllmallik, Kristo Mäe, Reili Kivilo, Liis Reinma, Henry Ots, Juhani Papp, Martin Minjajev.

Päevakord:

1. ““EKF meetme 3.4 “Uute turgude arendamine ja reklaamikampaaniad“ raames toetatavate messide nimistute kinnitamine“
Reili Kivilo, Põllumajandusministeerium
2. Ülevaade uue eelarve perioodi ettevalmistamisest ja valdkondade vahelise eelarve arutelu.
Juhani Papp, Põllumajandusministeerium
3. “““Meetme 3.1.2 “Ühistegevused“ tegevuse “ Muud ühistegevused““““ raames järgmiste projektide vahekokkuvõtted:
  - projekt „Hülgekahjude vähendamine püügivahendite hülgekindlamaks ehitamise ja hülgepeletite kasutusele võtmise abil“
Markus Vetemaa, Eesti Mereinstituut
  - projekt „Koha loodusliku sigimise tagamine kunstkoelmute abil“
Kalvi Hubel, Eesti Mereinstituut
  - projekt „Angerjavaru ja rännete hindamine“
Ain Järvalt, Eesti Maaülikool

4. Muud küsimused

- ülevaade uuringust dioksiinide ja PCB-de esinemise kohta räimedes.
Martin Minjajev, Põllumajandusministeerium

1. **“EKF meetme 3.4 “Uute turgude arendamine ja reklaamikampaaniad“ raames toetatavate messide nimistute kinnitamine“** – ettekanne Reili Kivilo, Põllumajandusministeerium
Esitluse materjalid elektrooniliselt.

Küsimused ja vastused:

Valdur Noormägi – messe planeerides oleme arvestanud ka meie liikmeskonda mittekuuluvate ettevõtete soove. Tavaliselt projekti maksimaalsed maksumused on kõik ületatud, puudujäävad summad tasuvad ettevõtted juurde.

Messide valikust:

- kaks Moskva messi (PROEXPO ja Word Food RUSSIA) on täiesti erinevad: veebruarikuus on põhiliselt SRÜ maade keskne ning tähtis neile ettevõtetele, kes töötavad kilu ja räime baasil ning septembrikuu mess on Ida-Euroopa kõige suurem toidumess (Balkanimaades ja teistes Ida-Euroopa maades selliseid suuri toidumesse ei ole) ja on väga populaarne, külastatavaim ja tema tähtsus järjest tõuseb;
- täitsa uus on meile Bakuu mess (Word Food), Aserbaidzaanis, - Kaspia regiooni ringkonnad, Lähis-Ida Euroopa;
- Bostoni International Seafood Show on kaugpüüdjatele;
- SIAL Pariis, Prantsusmaal, on maailma kõige suurem toidumess. Seal käivad väga paljud hulgiketid, ettevõtted on huvitatud neisse sissesaaamisest;
- Brüsseli European Seafood Exposition on nii tehnoloogia mess kui ka kalatoodete mess, kõige tähtsam mess.

Messidel stendidel oleme ikkagi väljatoonud, et esindame riiki - andnud kindla signaali, et Eesti on mereriik, meil on kaugpüük, meil on Läänemere püük ning oleme täiesti arvestatavad tegijad.

Helir-Valdor Seeder – eriarvamusi messide osas ei ole. Teen ettepaneku esitatud messide nimistu heaks kiita ja kinnitada.

Otsustati: Esitatud “EKF meetme 3.4 “Uute turgude arendamine ja reklaamikampaaniad“ raames toetatavate messide nimistute kinnitamine“ kiita heaks ja kinnitada.

2. **Ülevaade uue eelarve perioodi ettevalmistamisest ja valdkondade vahelise eelarve arutelu** – ettekanne Juhani Papp, Põllumajandusministeerium
Esitluse materjalid elektrooniliselt.

Küsimused ja vastused:

Helir-Valdor Seeder – ajakava tehes on arvestatud ideaalselt ning kiiresti toimivat protsessi - see on teoreetiline skeem, mis on võimalik kõikide asjade kiire laabumise korral. Julgen kahelda tempos Euroopa Liidu tasemele vaadates: põllumajanduse kokkulepped venisid oluliselt pikemaks, loodetakse juulis saavutada, ning kas peale seda nõ poliitiline prioriteet saab olema kalandus ja kas juuli Ministrite Nõukogu kinnitab juba kalanduse üldise lähenemise heaks poliitilise kokkuleppena? Teame, et rahade proportsioonid on riikide vahel jagamata, nõ poliitilisel tasemel isegi ei ole veel lauale toodud. Protsessi võivad pikendada – sügisel mitmetes riikides on valimised,

kevadel on Euroopa Parlamendi valimised, selle järgi tuleb uus Euroopa Komisjon. Kogu see ajakava pigem nihkub edasi kui tuleb ettepoole.

Esitatud eelarve arutelu on informatsiooniks ja mõtlemiseks, praegu ei hakata midagi otsustama. Rahandusministeerium on arvestuslikult aluseks võtnud selle perioodi raha, mis küllalt suure tõenäosusega samasse suurusjärku ka jääb, aga siiski see ei tugine ametlikule raha jagamisele. Me peaksime protsessiga ise edasi liikuma ning kui saame teada tegelikud numbrid, siis teeme korrekture. Me tuleme nende küsimuste juurde kindlasti tagasi, praegu on võimalus avaldada oma arvamust.

Valdur Noormägi – kas EMKF eelarves protsentuaalse osakaalu erinevate telgede vahel paneb paika Euroopa Komisjon?

Juhani Papp – on nõ tavapärased käesoleva fondi meetmed, seal on liikmesriikidel vabad käed, järelevalve ja andmete kogumise rahades tuuakse välja miinimumfinantseerimine ja turukorralduses tuuakse välja maksimumfinantseerimine.

Olavi Petron – järelevalve ja andmete kogumisel olemegi lähtunud miinimumnõuetest, slaidil olevad protsendid ongi miinimum.

Valdur Noormägi – kui suur vabadus antakse liikmesriikidele telgede vahelise raha suunamisel laevastikku või tööstusesse?

Juhani Papp – selles osas on vabad käed. Hetkel ei ole veel päris selge - kui käesoleval perioodil rahade liigutamine telje sees oli suht paindlik, siis tundub, et tulevikus on sooviks minna selle meetmete vahelise raha jaotuse peale. See tähendaks seda, et kui me rakenduskava koostamisel mingitele meetmetele summa eraldame, siis hiljem saab seda muuta rakenduskava muudatusega.

Kaire Märtn – kuidas Te ühishuvi protsentideni olete jõudnud?

Juhani Papp – oleme vaadanud praeguse perioodi kogemust. Praegu on raske planeerida, ei ole veel rakendusakte, mis täpselt meetme sisu lahti kirjutaks.

Kaire Märtn – kus oleks siseriiklik kalandus?

Juhani Papp – vastava meetme all - näiteks real on nimetus: siseveed. Tegelikult siseveed artikkel koosnebki viidetest teistele meetmetele, eraldi ei ole välja toodud.

Valdur Noormägi – Kalaliidul on ettepanek: kui hakkate sektorite vahelist ja meetmete vahelist indikatiivset raha arutama, siis kindlasti kaastaks ka eraldi sektori esindajaid. Sest eelmine kord, 2007-2013, sisuliselt ministeerium pani meid fakti ette - tööstused nii palju, vesiviljelus nii palju, ühismetmed nii palju ja ongi nii. Seekord me soovime aktiivset osalemist ja esitada oma seisukohti.

Juhani Papp – Kalaliit on sellesse arutellusse kaasatud, iga üksiku ettevõtjaga tõenäoliselt ei saa läbi rääkida. Põhimõtteliselt nõ baasiks võtame ikkagi kokkulepitud Kalanduse Strateegia, selle raames on tuleviku pikemad sihid ka juba kokku lepitud.

Ain Soome – see on üleriigiline planeerimine, fondirahadega me teeme arendusi, mis toovad mingisugust arengut, me ei külmuta praegust olukorda. Peame mõtlema, mida edasi teha.

Juhani Papp – Rahandusministeerium tõenäoliselt hea meelega kaasab kõiki partnerlepingu koostamise läbirääkimistesse.

Helir-Valdor Seeder – kaasame aruteludesse partnereid ning küllap ka eelmine kord kaasati mingis ulatuses.

Riina Kalda – kas põhimõtteliselt on EMKF'i eelarves vesiviljeluse protsent kümme?

Juhani Papp – jah, see on kümme protsenti.

Helir-Valdor Seeder – see on nii nagu me siseriiklikult otsustame, praegu on kogu materjal informatiivne, aga me tahaks, et sektor mõtleks, millised proportsioonid võiksid tulla.

Meil on ju selle perioodi kogemused, stardipositsioon, kust me edasi läheme. Tegime sellise indikatiivse jaotuse, see ei ole mingi lõplik otsus, ning tahame Teilt saada

tagasisidet: kuidas proportsioonid võiksid muutuda ja kuidas prioriteetid strateegiast tulenevalt peaksid rahaliselt väljenduma.

Riina Kalda – millal kõik valmis võiks saada?

Helir-Valdor Seeder – arvan, et liikmesriikide vahelist raha jagamist enne sügist teada ei saa, ideaalis võib tulla oktoobrikuus. Oleme praegu ajast ees, kuid arvan, et meil riigi üldnumbris, 84 miljonit, väga palju muudatusi ei tule. Kui tuleb 87 või 82, siis väga strateegiliselt see meie tegemisi ei muuda ja siis me teeme korrektiive.

Indrek Ulla – mainiti, et on paika pandud miinimum protsentuaalsus ja maksimum. Mis juhtub siis, kui kontrolli ja järelevalve suuna maht ei saa täis - kui miinimum osutub meile liiga suureks näiteks?

Helir-Valdor Seeder – raha võib alati kasutamata jätta ning on piisavalt vajadusi, et järelevalve otstarbe eesmärgil, raamide sees, raha ära kasutada.

Ain Soome – seatud on teatud tingimused, mil Komisjon võib panna fondi rahastamise kinni, kui me oma järelevalve kohustusi ei täida.

Indrek Ulla – Komisjon on siiani toetanud kontrolli ja järelevalvet otsetoetuste näol.

Juhani Papp – Komisjoni otserahastamist, nagu praegu on, enam ei tule.

Olavi Petron – see kohustus tõstetakse uude fondi.

Juhani Papp – Komisjoni esialgses eelnõus mitmed tänase perioodi meetmed puudusid, näiteks: laevade utiliseerimine, püügiõiguse ajutine peatamine, ei nähtud ette toetusi töötlevale sektorile. Komisjoni loogika oli, et kuna sealt vabanevad vahendid siis selle arvelt saab rahastada andmete kogumist ja järelevalvet.

Kompromisside käigus on tulnud tagasi nii utiliseerimine, ajutine peatamine, toetused tööstusele – aga eelarve nendest kompromissidest ei ole suurenenud.

Kaire Märtn – tulen veelkord tagasi ühishuvi juurde - siin on ikka palju segadusi, ehk jõuame neid veel arutada.

Ain Soome – ka rannapiirkondade alt on plaanis teha nõ kohalikke ojasid, mis panustavad kohaliku kalasse, paisudega on seni tegelenud ühtekuuluvusfond ja tulevikus võiks see sealt jätkuda.

Juhani Papp – eisel kohtumisel Rahandusministeeriumi esindaja märkis, et veekogude seisundi parandamine jätkub Euroopa Liidu vahenditest.

Madis Reinup – kas on juriidiliselt selge, kui palju meetmeid tuleb, on see ikka 40?

Juhani Papp – eelnõust võib välja lugeda teoorias 40 meedet kokku, Komisjoni nägemuse tulemusena võiks lugeda ka 130.

Kuna kalafond peab näitama ka oma panust nõ Euroopa 2020 tegevusse, siis näiteks vesiviljeluse meede ainuüksi on 20 jupiks tehtud. Sellel teemal me praegu EL tegutseme, et see nii ei tuleks. See on täiesti ebaproportsionaalne, kui nii väikese fondi lüüakse väikeseks jupiks.

Põhjus peitub tõenäoliselt selles, et kuna praegusel perioodil on olnud tegelikult planeerimine, siis on Komisjonil tekkinud tunne, et nad ei saa vesiviljelusest informatsiooni.

Palju meetmeid on halb selle poolest, et eelarvet on tegelikult väga keeruline planeerida ning me teame, et rakenduskava muudatus on vähemalt 6 kuud.

Teist pidi ka kogu seire ja aruandlus, mis sellega kaasneb, suurendab märgatavalt koormust nii meile kui taotlejale.

Madis Reinup – tegime oma Kalanduse Strateegiat, ning see, mis on seal prioriteedina kirjas, seda tasuks meeles pidada.

Üks meie strateegia eesmärke oli, mis puudutas traalpüüki, Eesti kui kilu-räime logistikakeskuse loomist: mitte logistikakeskus kui ehitus, vaid kui mõiste. Samas püügipoolel sellel nagu eelarvet ei ole.

Teine kindlasti on vesiviljelus: tasuks ära oodata selle struktuuri tulemus ja minu arvates ei tasuks investeeringutoetusega sektorit väga paaniliselt laiendada.

Kolmandana: kui maaelu arengukava raames tuldi eelarvega välja, siis oli sinna juba planeeritud finantsinstrumendi rida.

Millised plaanid siin kalanduse juures on, siin eraldi rida ei ole.

Ain Soome – iga alasektori sees on finantsinstrument, eraldi kokkuleppega on meil kokkupandud, kui palju ja kas investeeringud on toetus.

Juhani Papp - siin sõltume sellest, millised on arengud Euroopa Liidu suunal: kas finantsinstrumendiga kaasnevad samad nõuded mis investeeringuga.

Madis Reinup – teame, et me ei saaks tulevikus laenata sinna, mida ei tohi toetada. Oleks üks lahendus: kui me tegeleme omakapitali investeeringuga, siis oleks see neist reeglitest nagu vabad. Kui laevastik tahab arendada ja selleks on vaja kapitali juurde, siis tõepoolest, EMKF reeglid ei lase otseselt laenata laevade ostuks, küll aga lasevad laevade omakapitali investeeringutega ettevõtet niimoodi laiendada, et saaks laevad ära osta.

Markus Vetemaa –mina ei osanud välja lugeda, et need hästi pisikese protsendi all olevad asjad on ettenähtud väga suures meetmes (tervelt 23%). Võiks paremini kirjutada.

Juhani Papp – põhimõtteliselt siin tabelis on lähtunud määruse sõnastusest. Määruse 4. telje puhul ei räägita, mida teha võib - teha võib kõike, mis on kohalik strateegia. Oleme eraldi läbiviinud kohalike tegevusgruppide juures uuringu ja küsinud nende seisukohti: kas nad sooviksid kohaliku tähtsusega kudealade või jõgede/ojade avamisega tegeleda.

Mina saan aru, et enamus olid sellest huvitatud ja juhul kui nad ka planeerivad selle oma strateegiasse sisse kirjutada, siis on kõik hästi.

Aleksei Lotman – küsimus vesiviljeluse kohta: kas see lähtub sellest, et varud peaksid suurenema või, et olemasolevad peaksid kasumlikumalt tööle hakkama?

Ain Soome – vesiviljeluse strateegia on koostamisel ja lõppdokument peaks tulema augustiks.

Aleksei Lotman – küsimus püügiga seoses.

On kaks valdkonnaga seotud asja: üks on mõju vähendamine keskkonnale (selektiivsemad püügivahendid, hülgekindlad) ja teine on kliimamuutuste leevendamine.

Üldiselt on ikka nii, et igas sektori tasub mõelda nendele keskkonnaprobleemidele, mis siin on, ja esimene neist on täiesti kalapüügisektorile oluline, samas kliima mõju juures on mõte nagu tegeleda Eesti teiste sektoritega.

Juhani Papp – kliima muutuste leevendamine on siin ühe artikli pealkiri ja selle meetme või artikli sisuks on tegelikult investeeringud kalalaeva pardal.

Eesmärk on, et EMKF näitaks oma panuse Euroopa 2020 eesmärkides, mis Komisjon nägemuses on nn mootorite vahetus kliima mõjudesse.

Aleksei Lotman – jah, igal tõhusal kütuse kasutamisel on mingisugune mõju kliima muutustele.

Juhani Papp – see on üks meede, kus on tulemas Komisjoni täpsem rakendusakt ning siis peame vaatama, mis on toetatav. See ei ole kohustuslik, kuid me peame näitama kalandusfondist „x“ eurot panustatuna sinna, see on tehniline asi, me võime ka „0“ eurot näidata.

Helir-Valdor Seeder – see märkus on õige, me peame seda näitama, aga kindlasti läbi kalanduspoliitika kliima muutusi ei leevendata ega esile ei kutsuta.

Kas on veel mõtteid ja ettepanekuid, neid võib ka kirjalikult saata ja esitatud ülevaade teadmiseks võtta.

Otsustati: Esitatud „Ülevaade uue eelarve perioodi ettevalmistamisest ja valdkondade vahelise eelarve arutelu“ võtta teadmiseks.

3. "Meetme 3.1.2 "Ühistegevused" tegevuse " Muud ühistegevused" raames järgmiste projektide vahekokkuvõtted:

- projekt „Hülgekahjude vähendamine püügivahendite hülgekindlamaks ehitamise ja hülgepeletite kasutusele võtmise abil“ – ettekanne Markus Vetemaa Esitluse materjalid elektrooniliselt.

Küsimused ja vastused:

Aleksei Lotman – mis on praegu kõige kuluefektiivsem?

Markus Vetemaa – sõna „kuluefektiivne“ kohta ei oska öelda, kuid kõige efektiivsem on lihtsalt see hülgepeleti, mis maksab koos pontooniga 6 tuhat eurot. Arvan, et kui kalurid hakkaksid seda tootma, siis arvestades minu Rootsi kolleegi ütlusega, siis nende hinnast umbes 20% moodustab detailide hind ja 80% on lihtsalt kasum. Seda veealust riistapuud, mis heli tekitab, seda on suhteliselt keeruline teha.

Aleksei Lotman – milles seisneb mõrra ümberehitamine?

Markus Vetemaa – mõrra ümberehitamine kõlbab raam- ja vitsmõrra puhul. Kus on väikeste kalade püük, mida on mõrras tuhandeid, seal ta on väga hea. Pärnus, mõrras näiteks on 20 kg ahvenat, oleks ümberehitamine päris hea.

Aarne Taggo – kas on tehtud statistilisi uuringuid?

Markus Vetemaa – väga põhjalikke statistilisi uuringuid meie ei ole teinud. Rootslased-soomlased tegid väga põhjalikke katseid, panid videokaameraid, ütlesid, et siia ja lõhe puhul on ehmataamise faktor päris suur.

Aarne Taggo – paralleele Skandinaaviaga ei saaks tuua, meil on meri madal ja on palju veetaimestikku.

Markus Vetemaa – mõrra ümberehitamiseks oleks kaks põhjust, eetilise ja looduskaitse: et see hüljes sinna sisse ei läheks ja ära ei upuks. Ja teine, mis on kaluri kasu eeskätt silmas pidav: tagumise mõrrakoti ära vahetamine.

Soomes ja Rootsis lubatakse ka hülgeid lasta.

Olavi Petron – mis sellest projektist edasi saab?

Markus Vetemaa – 2013. aasta lõpus tuleb välja, selle teema peale otseselt raha juurde ei küsiks, see uuring on suhteliselt lõplik.

Aarne Taggo – tänaseks on probleem ikka lahendamata hülge käitlemise osas. Ei oleks ju probleemi, kui hülgest tehakse toode, aga täna hüljest lihtsalt ei käidelda.

Markus Vetemaa – hallhülge mõrda sattumine on legaalne, sellest rasva (pannakse värvi sisse) väljavõtmine on ka legaalne.

Aleksei Lotman – hallhülge jahi legaliseerimise osas olen kogu aeg rääkinud, et Kihnus tuleks seda teha, seda on kogu aeg tehtud ja see ei ole takistanud populatsiooni taastumist. Praegu hoiame tegevust, mis tegelikult populatsiooni ei kahjusta. Tekib naeruväärne olukord - keeld mida ei nõustata ja pole mõtet ka jõuga seadust jõustada, vähemat Kihnus.

Olavi Petron – jahiseaduse raames sellega juba tegeletakse.

Aleksei Lotman – jah, kuid rakendusakte seal veel ei ole.

Olavi Petron – täna projekti vahekokkuvõtte tutvustamise eest ja võtame selle praegu teadmiseks.

Otsustati: Esitatud "Meetme 3.1.2 "Ühistegevused" tegevuse " Muud ühistegevused" raames projekti „Hülgekahjude vähendamine püügivahendite hülgekindlamaks ehitamise ja hülgepeletite kasutusele võtmise abil" vahekokkuvõtte võtta teadmiseks.

- **projekt „Koha loodusliku sigimise tagamine kunstkoelmute abil“** – ettekanne Kalvi Hubel, Eesti Mereinstituut
Esitluse materjalid elektrooniliselt.

Küsimused ja vastused:

Endrik Tõnsberg – kas need kunstkoelmuud ka hobikalastajatel lante kinni püüavad? Kuidas on see märgistatud?

Kalvi Hubel – eelmisel aastal saadi aru, et tegu on kunstkoelmute ja siis loobuti lantimast. Meil on spetsiaalne märgistus: mõlemas otsas on lipud ja koostöös kohalike kaluritega on meil visatud noodalinad sinna alumise lipu asemele. Kohalikud kutselised kalurid teavad seda väga hästi.

Endrik Tõnsberg – enamik harrastuskalureid ei tea, peab neid informeerima meie ajakirja kaudu.

Kalvi Hubel – käin lahe peal käin kudemisaja lõpuni, püüdjate mass tuleb peale juuli teises pooles/augustis, selleks ajaks on koelmuud juba välja võetud.

Tegelikult see kattuvus väga suur ei ole.

Aarne Taggo – Pärnus püük muuli otsast Side tänava otsani on keelatud. Kas harrastuspüüdjad võivad seal püüda?

Kalvi Hubel – see keeluala on kalapüügi keeluala. Kuna toimub koha koelmualade kaardistamine, siis selle projekti raames paneme koelmuid üle lahe - ka väljas poole neid teadaolevaid keelualasid.

Selles see mõte ongi, teistmoodi ei saaks me infot kätte.

Olavi Petron – saame aru, et need on selle aasta tegevused.

Kalvi Hubel – selle aasta ja ka järgmise aasta. Kogu info tuleb ikka katse eksituse meetodil, laua taga ei mõtle välja, mis on kohale hea. Loodame sedasi lähemale jõuda optimaalsele koelmutüübile.

Olavi Petron – saame selle projektiga Kalandusnõukogus veel tutvuda, praegu võtame esitatud vahetüübi teadmiseks.

Otsustati: Esitatud “Meetme 3.1.2 “Ühistegevused“ tegevuse “ Muud ühistegevused“ raames projekti „Koha loodusliku sigimise tagamine kunstkoelmute abil“ vahekokkuvõtte võtta teadmiseks.

- **projekt „Angerjavaru ja rännete hindamine“** – ettekanne Ain Järvalt, Eesti Maaülikool
Esitluse materjalid elektrooniliselt.

Küsimused ja vastused:

Aleksei Lotman – millel Teie hinnang põhineb?

Ain Järvalt – see on puhtalt märgistamise ja tagasipüügi tulemus, näiteks Taani väinadest oleme tagasisaanud kokku viis. Arvestades märgistamise kogust ja püügivõimalusi Taani väinadest, siis võrreldes teiste Euroopa maade tulemustega, on see päris hea tulemus.

Me võtsime teatud hulga kalu otse kalakasvatusest, panime märgise selga ja üks neist kaladest jõudis kaheksa kuu pärast Taani väinadesse.

Tähelepanu vääriv on see tõik, et otse kasvatusest, et on seal toitunud ning seega arvatakse, et nad ei oskaks minna Sargasso poole.

Meie andmed näitavad, et sissekodeeritud käitumist ja suunda ei ole võimalik ühe aastase kasvatusega ära võtta.

Olavi Petron – ka selle projektiga saame Kalandusnõukogus peale oktoobrit tutvuda, praegu võtame vahekokkuvõtte teadmiseks.

Otsustati: Esitatud ““Meetme 3.1.2 “Ühistegevused“ tegevuse “ Muud ühistegevused““ raames projekti „Angerjavaru ja rännete hindamine““““ vahekokkuvõtte võtta teadmiseks.

3. Muud küsimused:

- **ülevaade uuringust dioksiinide ja PCB-de esinemise kohta räimedes.**

Martin Minjajev, Põllumajandusministeerium

Ettekanne:

Meil on kaluri pöördumine, kus tehti ettepanek samasuguse erandi kohta, nagu on Soomel ja Rootsil: lubada üle 17 cm räime turustada siseriiklikult.

See oleks päris oluline otsus, kindlasti ei tahaks seda ise otsustada, sellega kaasneb palju tööd ja on teatud riskid, millega tuleks siis arvestada.

Kui rääkida tööst, siis sellise otsuse tegemiseks oleks meil vaja teha kokkuvõtlik hinnang, kuigi mõned aastad tagasi me tegime uuringu rannakalurite osas. Praegu meil oleks vaja aga kogu riigi osas ning selleks oleks vaja kahesuguseid andmeid: ühelt poolt oleks vaja väga täpseid toitumise andmeid. Selles osas sügisel algab üle Eestiline toitumisuuring ja selle raames kindlasti detailandmeid hindamiseks.

Teisalt oleks meil kindlasti vaja selle uuringu juures kaasata kalureid, sest siiani tehtud uuringud on keskendunud selle tõestamisele, et alla 17 cm kala on ohutu ja me ei peaks nagu erilisust taotlema. Senini me ei ole oma valikutesse suurt kala võtnud.

Selles osas see EKF projekt, mis peaks sügisel käima minema, keskendub dioksiini puhul ka suuremale kalale. Sealt peaksime saama nii palju andmeid, et me saame vajadusel hindamise ära teha.

Ja nüüd teisest aspektist, millest tahaksin rääkida, on see, et praeguste olemasolevate uuringuandmete analüüs sai Keskkonnauuringute Keskuse poolt ära tehtud ja sellest võib välja lugeda: kuigi andmeid on vähe, võib põhimõtteliselt räime pikkust venitada 22 cm-ni. Jätame siiski otsuse tegemise Veterinaar- ja Toiduametile, et kas nende jaoks on raportis esitatud andmed piisavad, et me võiksime sellisele otsusele jõuda.

Samas on ka küsimuseks, kui me teeksime sellise otsuse räime pikkuse kohta 22 cm-ni, kas see lahendaks ka tegelikult praegust probleemi suure kevadräime välja sorteerimisel.

Ja teine probleem, mida siin näeme: missugune võiks olla meie idanaabri reaktsioon? Kas see võiks olla üks koht, millega võidakse hakata meile probleeme tekitama ja meie kauplemist piirama. Teame, et Venemaa juba analüüsib dioksiini - nad on hakanud dioksiini Läänemere kalast analüüsima.

See on kindlasti üks ohtudest, millega me peame arvestama juba praegu, kui me tahame kala pikkust tegelikult 22 cm-ni venitada.

Need olid küsimused, miks ma palusin väike teema Kalandusnõukogu päevakorda lülitada.

Küsimused ja vastused:

Olavi Petron – otsuse teeb ikkagi Veterinaar- ja Toiduamet ja seda vastavate uuringute põhjal.

Ain Soome – kas me peame siseriiklikku kalatarbimist muutma, see annab ka meie eksportturgudele signaali?

Kaire Märtn – just, kas me hakkame seda uuringut üldse tegema.

Valdur Noormägi – põhiprobleemiks ei ole vast kalapikkus, vaid hoopis tahetakse sisse tuua Rootsist ja Soomest seda suuremat kala, sellest siin toodet teha, külmutada, ekspordida. Plahvatuslikku sisetarbimist ei ole, küsimus on ikkagi reeksport.

Arvan, et dioksiini uuring on meile vajalik, kala pikkus ei ole argumendiks.

Aleksei Lotman – Soomele ja Rootsile on antud erand ainult koduturule, nad ei tohi seda kala riigist välja viia.

Olavi Petron – kui meie endale selle erandi teeme koduturule, siis ka meie ei saaks seda kala viia kuskile mujale. Läheme siiski selle dioksiini uuringuga edasi.

Aarne Taggo – Pärnus sellist suurt kala on vähe, pigem kuskil Saaremaal.

Martin Minjajev – ajagraafikust rääkides: toiduuring kestaks sel aastal ja ka järgmisel aastal ning dioksiini uuring on planeeritud täpselt samale ajaperioodile.

2015. aasta kevadel peaksid mõlemad olema lõppenud, siis on mõlemalt poolt andmed olemas ja saame selle teema juurde tagasi tulla.

- Mati Sarevet – alates 1. maist muutusid Hiina Rahvavabariiki imporditavate tingimuste kord, sisuliselt hakatakse nõudma iga eraldi laeva registreerimist - siiani olid ettevõtted registreeritud, nüüd iga laeva registreerimist. Selle kohta infot eelnevalt ei laekunud, kaubad olid juba teel ning nende kohta ei saa tagasiulatuvalt nõuda sertifikaati 30. aprilli kuupäevaga.

Hiina Saatkond Reikjavíkis ütleb, et probleemiga tegeletakse ning Veterinaar ja Toiduamet ütleb, et nemad on omalt poolt kõik teinud.

Aga meie ei saa lähetada kaupa, kui ei ole õigustingimusi.

Olavi Petron – saatke meile väike memo: milline on info, kust info on tulnud ja mis on tehtud. Põllumajandusminister kohtub järgmisel nädalal Eesti suursaadikuga Hiinas, ilmselt me saaksime seda infot seal käsitleda.

- Piret Ilves – maikuu „Ühishuvi“ meetme taotlusvooru esitati 4 taotlust, Põllumajandusministeerium esitas meile kirja palvega avada uus voor.

Esialgne arvamus on, et voor avatakse septembri lõpus, kuid arvan, et see jääb siis hiljaks. Meil oli valmidus juunist, aga siis oleksime rikkunud 30 päeva reeglit.

Iseenesest on see meil juhtkonnaga veel läbi arutamata, homme peaks arutama.

Juhani Papp – kui arvestada, et osad projektid olid päris pikaajalised, siis see periood lõpeb enne ära, PRIA võiks need 4 taotlust üle vaadata.

Olavi Petron – meie vastus on see, et PRIA võiks vaadata nii kiiresti kui võimalik.

Otsustati: Võtta esitatud informatsioonid teadmiseks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Helir-Valdor Seeder

Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Lydia Puhm

Protokollija